

درآمد

تجربیه‌ی سالها تدریس سنتور به من آموخت که آموزش تصانیف و ترانه‌های زیبا و خاطره‌انگیز به عنوان طرح پس بعد از گذراندن دوره‌ی مقدماتی، انگیزه‌ی بیشتری برای تمرین و فراگیری به هنرجویان در سنین مختلف به ویژه خردسالی و نوجوانی می‌دهد.

این شیوه‌ی آموزش راه را برای یادگیری ردیف و سایر فرم‌های موسیقی ایرانی نیز هموارتر می‌کند. از یک سو نسل جدید با آثار نسل‌های گذشته آشنا می‌شود و از سوی دیگر نسل گذشته به دلیل آشنایی و خاطره انگیز بودن این روش و اشتیاق به نواختن آنها، با ذوق و شوق بیشتری به تمرین می‌پردازد.

کمتر دیده شده است که اساتید موسیقی، وقتی در محافل موسیقی می‌نوازند فقط به نواختن ردیف‌ها اکتفا کنند یا در این محافل که اغلب مخاطبین‌شان آشنایی چندانی با ردیف‌های موسیقی ایرانی ندارند، بیشتر تصانیف و ری‌هایی را می‌نوازند که هم شاد و هم یادآور خاطره‌هاست.

حال چگونه می‌توان از هنرجوی خردسال و نوجوان انتظار داشت که با یادگیری گوشه‌هایی چند از ردیف‌های یکی موسیقی ایرانی، بتواند مخاطبینی در خانواده‌ی خود پیدا کند که او را تشویق به تمرین بیشتر کند؟

گرچه یادگیری ردیف‌های موسیقی ایرانی برای هنرجویانی که بیشتر خواهان ادامه‌ی راه هستند ضرورتی مسلم شمار می‌آید، اما در این جا این پرسش مطرح می‌شود که آیا بهتر است هنرجو را از طریق تصنیف‌ها و ترانه‌ها و ری‌ها که همگی بخشی از ردیف‌های موسیقی است با آوازه‌ها آشنا نمود یا گذراندن وارونه‌ی مسیر را توجیه نمود؟ به تجربه دریافتم که راه اول وسایل تشویق و علاقمندی بیشتری را برای تداوم راه هنرجو فراهم می‌آورد. به این دلیل پس از تألیف مجموعه کتاب‌های گلنار، یادگاران، سپیده و هزارستان که هر یک از آنها به خاطر شکل کوچک در دستگاههای مختلف به طور مجزا گردآوری شده‌اند و اینجانب نیز در تدوین آنها افتخار همکاری با تادم پشنگ کامکار را داشته‌ام، تصمیم به جمع‌آوری مجموعه‌ی جدیدی به نام یادبود گرفتم که هم‌اکنون در دسترس علاقمندان قرار دارد.

در این جا ضروری می‌دانم از استاد ارجمندم جناب آقای پشنگ کامکار که با دقت و حوصله‌ی فراوان قطعات خراب شده را مورد بازبینی قرار داده و به نکات آموزنده‌ای اشاره نمودند تشکر و قدردانی کنم. همچنین از خاتون‌های محلی سرزمین مادری سیمابینای مهربان به خاطر بازنگری متن ترانه‌های فولکلوریک، استاد مهدی فلاح به طر قبول زحمت خوشنویسی روی جلد، دوستان خوبم جواد شریف‌پور به جهت ویرایش رسم‌المشق متن کتاب، ن غفاری به خاطر نت‌نویسی کامپیوتری، اهورا ابراهیمی‌راد به جهت انتخاب اسم زیبای این مجموعه، جناب دکتر حمیدعضدانلو به خاطر دلگرمی و پشتیبانی‌های بی‌دریغ‌شان و بالاخره مدیریت هنردوست نشر هستان، و قدردانی می‌نمایم. قدر این محبت‌ها را می‌دانم و آنها را فراموش نخواهم کرد.

مجتبی زمانی

تهران - بهار ۱۳۸۷

« عناوین قطعات »

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۲۸	۱۸. دل شکن / اکبر محسنی	۶	۱. دختر قوچانی / ترانه قوچانی
	افشاری	۷	۲. بلایی دلبر / ترانه بیرجندی
۰	۱۹. پرچم واگریجه / ترانه کردی	۸	۳. یار می گوید الله / ترانه تربت جام
۱	۲۰. آواره دل / عارف قزوینی	۹	۴. ای دل بنالم / ترانه بیرجندی
۲	۲۱. در بهار امید / امیرجاهد	۱۰	۵. آی دایی دایی جونم / ترانه شیرازی
	نوا	۱۱	۶. عزیز نامهربونم / ترانه خراسانی
۳	۲۲. رفتم در میخانه / آهنگ قدیمی	۱۲	۷. زلفای یارم / ترانه بیرجندی
	ابوعطا	۱۳	۸. بهار آمد / ترانه بیرجندی
۴	۲۳. به هوای تو خوشم / آهنگ قدیمی	۱۴	۹. تو بخوان / جواد لشگری
۶	۲۴. چون تورا دیدم / مجید وفادار	۱۶	۱۰. راز هستی / حسین یاحقی
	بوسلیک		دشتی
	۲۵. بیداد زمان / پرویز یاحقی	۱۸	۱۱. آهوی دشت / ترانه خراسانی
	بیات ترک	۱۹	۱۲. شکوفه‌ی بهارم / ترانه بختیاری
۰	۲۶. بس کن ای دل / مرتضی نی داوود	۲۰	۱۳. شاه صنم / ترانه بیرجندی
۲	۲۷. سکوت / محمد میرنقیبی	۲۱	۱۴. درد جدایی / آهنگ قدیمی
۴	۲۸. کوی بلاکشان / همایون خرم	۲۲	۱۵. افسون سخن / نصراله زرین پنجه
۶	۲۹. رسوا / محمد میرنقیبی	۲۴	۱۶. آتش دل / مرتضی نی داوود
۸	۳۰. ما را بس / مهدی خالدی	۲۶	۱۷. مهر و ماه / همایون خرم

کوک قطعات

بلایبی دلبر
ترانه بیرجندی

♩ = 72

شعر

The musical score is written on four staves in 6/8 time. It features a melody with various ornaments (v) and trills (T). The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The score includes repeat signs and a double bar line at the end.

ای دل بلایبی دلبر	بالا بلایبی دلبر	در انتظارم کی	از در درآیی دلبر(۲)
« تو از برم دوری	دل در برم نیست دلبر	هوای دیگری	آندر سرم نیست دلبر
خدمای دونه که	از هر دو عالم دلبر	تمنای دگر	جز دلبرم نیست دلبر»
ای دل بلایبی دلبر	بالا بلایبی دلبر	در انتظارم کی	از در درآیی دلبر(۲)

شعر داخل گیومه : یلیاطاهر

افسون سخن

اثر: نصراله زرین پنجه

♩ = 52

15 شعر
درآمد

الف] به رهی دیدم برگ خزان پژمرده ز بیداد زمان کز شاخه جدا بود
 چو زگلشن روکرده نهان در رهگذرش باد خزان چون پیک بلا بود
 ای برگ ستم دیده ی پائیزی آخر تو زگلشن ز چه بگریزی
 روزی تو هم آغوش گلی بودی دلداده و مدهوش گلی بودی
 ای عاشق شیدا دلداده ی رسوا گویه من چرا فسرده ام
 در گل نه صفایی نی بوی وفایی جز ستم زوی نبرده ام
 آه خارغمش در دل بنشاندم در ره او من جان بفشاندم
 تا شد نوگل گلشن و زیب چمن
 رفت آن گل من از دست با خار و خسی پیوست
 من ماندم و صد خار ستم وین پیکر بی جان
 ای تازه گل گلشن پژمرده شوی چون من
 هر برگ تو افتد به رهی پژمرده و لرزان
 (تکرار الف تا ب)

شعر: بیژن ترقمی

پرویز یاحقی (۱۳۸۵ - ۱۳۱۵ ه. ش)

پرویز صدیقی پارسی (معروف به پرویز یاحقی) در تهران، خیابان صفی‌علیشاه متولد گردید. نوازندگی ویولن نزد دایی خود حسین یاحقی که معمولاً در منزل ایشان به سر می‌برد فرا گرفت و مدت دو سال هم نزد استاد ابوالحسن صبا به فراگیری ردیف صبا اشتغال ورزید. در ۱۳ سالگی به عنوان نوازنده‌ی خردسال ویولن سلو مشهور شد و در ۱۸ سالگی شروع به آهنگسازی کرد. زنده‌یاد پرویز یاحقی در احیای هنر موسیقی اصیل و سنتی ایران و زنده کردن گوشه‌های پر بار و غنی دستگاههای آن و همچنین نمایاندن نقش ویولن به عنوان ساز سلو و سبک ابتکاری و منحصر به فرد نوازندگی آن سهم چشم‌گیر و بسیار موثری دارد. می‌زده‌شب، اسیر دام، خواب‌نوشین طاووس، موج و ده‌ها اثر برجسته از او به یادگار مانده است.